

886/012/04X

Paweł Swianiewicz
z Janem Herbstem, Martą Lackowską
i Adamem Mielczarkiem

SZAFARZE DARÓW EUROPEJSKICH

Kapitał społeczny a realizacja
polityki regionalnej
w polskich województwach

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2008

Spis treści

Paweł Swianiewicz

1. Wprowadzenie	13
----------------------------------	----

Jan Herbst

2. Kraina nieufności: kapitał społeczny, rozwój gospodarczy i sprawność instytucji publicznych w polskiej literaturze akademickiej	20
1. Wprowadzenie	20
2. Kapitał społeczny w polskiej literaturze naukowej – perspektywy teoretyczne	22
3. Kapitał społeczny w Polsce – przegląd dotychczasowych badań	27
4. Kapitał społeczny a rozwój gospodarczy	37
5. Kapitał społeczny a sprawność administracji samorządowej	41
6. Podsumowanie	46
7. Aneks	48

Jan Herbst, Paweł Swianiewicz

3. Kapitał społeczny Dolnego Śląska i Małopolski na tle ogólnopolskiego zróżnicowania regionalnego	54
1. Tło teoretyczne	54
1.1. Wprowadzenie	54
1.2. Kapitał społeczny jako kategoria analityczna – operacjonalizacja pojęcia	59
1.2.1. Perspektywa poznawcza	62
1.2.2. Zakres pojęcia – wymiary i typy kapitału społecznego	62
1.3. Problemy metodologiczne	66
2. Kontekst regionalny – tło kulturowe i tożsamość lokalna	67
3. Pomiar kapitału społecznego w badanych regionach	78
3.1. Normy i wartości – wymiar poznawczy	79
3.1.1. Zaufanie	79
3.2. Partycypacja w sieciach nieformalnych	82
3.2.1. Kapitał wiążący	83
3.2.2. Kapitał pomostowy	95
3.3. Sieci formalne – organizacje a kapitał społeczny	102
3.3.1. Kapitał wiążący	105
3.3.2. Kapitał pomostowy – stowarzyszenia i fundacje	107
3.4. Kapitał łączący (<i>linking capital</i>). Współpraca między strukturami społeczeństwa obywatelskiego a administracją samorządową	110
4. Podsumowanie pomiaru kapitału społecznego w regionach	113
5. Kapitał społeczny w grupie aktorów regionalnej sceny politycznej	120

Paweł Swianiewicz, Marta Lackowska

4. Pełzająca decentralizacja: wykorzystanie funduszy europejskich przez polskie samorządy	125
1. Wprowadzenie – fundusze europejskie dla Polski w latach 2000–2006	125
2. Procedury wdrażania ZPORR 2004–2006 i ROP 2007–2013	132
2.1. ZPORR 2004–2006	132
2.2. ROP 2007–2013	136
3. Środki dla regionów w funduszach europejskich – Polska na tle innych krajów UE	139
4. Fundusze unijne w budżetach samorządowych 2000–2006	141
5. Absorpcja środków unijnych w badanych regionach	143
6. Podsumowanie	148

Paweł Swianiewicz, Marta Lackowska, Adam Mielczarek

5. Szafarze darów europejskich: sieć społeczna w realizacji polityki regionalnej na Dolnym Śląsku i w Małopolsce	150
1. Metoda badania	150
2. Kontekst polityczny	153
3. Realizacja ZPORR w badanych regionach	159
3.1. Wstępna charakterystyka areny działań	159
3.1.1. Główny aktor: samorząd wojewódzki	159
3.1.2. Kropla w morzu potrzeb	160
3.1.3. Prymat potrzeb lokalnych	162
3.1.4. Inni uczestnicy procesu	164
3.2. Przed przyjęciem ZPORR	166
3.2.1. Małopolska	166
3.2.2. Dolny Śląsk	168
3.3. Prezentacja i postrzeganie alokacji środków	168
3.4. Stosunek do dokumentów strategicznych	171
3.5. Organizacja doboru projektów	174
3.6. Panel ekspertów	175
3.7. Regionalny Komitet Sterujący	179
3.7.1. Dolny Śląsk	180
3.7.2. Małopolska	184
3.7.3. Rola aktorów społecznych	187
3.7.4. Przedstawiciele rządu w RKS	191
3.8. Zatwierdzanie projektów i zawieranie umów	193
3.9. Wymogi formalne	194
3.10. Samorządy lokalne – beneficjenci ZPORR	198
3.10.1. Zachowania beneficjentów	198
3.10.2. Szczególna pozycja stolic województw: różnice między Krakowem a Wrocławiem	199
3.11. Oceny programu i jego realizacji	203
3.11.1. Poziom akceptacji decyzji	203
3.12. Ocena wpływu realizacji ZPORR na osiąganie celów deklarowanych w dokumentach programowych	210

4. Sieć społeczna w realizacji ZPORR (<i>Social Network Analysis</i>)	212
4.1. Gęstość sieci	215
4.2. Centralność	219
4.3. SNA – wnioski końcowe	227
5. Podsumowanie	230
Paweł Swianiewicz	
6. Realizacja polityki regionalnej a kapitał społeczny	236
Literatura	252
Załącznik 1	261
Załącznik 2	271
Załącznik 3	273
Noty o Autorach	275